

Nyanländ kompetens

*Ett samverkansprojekt mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner,
Högskolan Dalarna och Arbetsförmedlingen*

Handbok – Mässa

Innehåll

1 Inledning	1
2 Syfte och mål.....	1
3 Förberedelser	2
4 Genomförande.....	2
4.1 Presentationerna	2
4.2 När.....	3
4.3 Hur.....	3
5 Uppföljning.....	4
6 Övrigt.....	4
7 Den första mässan	5

1 Inledning

Detta dokument är en handbok för den omvända mäsas som genomförs inom kommunikationssatsningen Nyanländ kompetens. Handboken förklarar vad mässans syfte och mål är och ger rekommendationer till genomförandet av mässan. Den ger också förslag på hur en genomförd mäsas kan följas upp för att samla underlag till att utveckla framtida mässor.

En övergripande beskrivning av Nyanländ kompetens finns att läsa i introduktionsdokumentet.

2 Syfte och mål

Syftet med Nyanländ kompetens-mässan är att tillhandahålla en mötesplattform för nyanlända och näringsliv. Mässan är omvänd jämfört med en "traditionell" mäsas i och med att det är de arbetsökande, de nyanlända, som har montrar/presentationsplatser. Företagarna som söker arbetskraft går runt på mässan och besöker de olika montrarna för att presentera sig och ta reda på mer om de nyanlända.

Målet är att man på detta sätt ska kunna sätta de sökande i fokus och lyfta fram de nyanländas kompetenser och potential. I och med att kompetensmatchningen mellan nyanlända och näringsliv troligtvis inte är hundra procentig behöver något annat än konkret kompetens lyftas fram. Det kan då vara bra att visa på att de arbetsökande har potential att lära sig och utveckla sin kompetens i företaget. En person som inte är en hundra procentig matchning blir sannolikt en full matchning med tiden om personen får möjlighet att lära sig och utvecklas på arbetsplatsen. För att få den möjligheten bör man kunna visa den potential man har för arbetsgivaren.

Ett av målen med mässan är att nyanlända ska komma i arbete och att företagare ska hitta arbetskraft, men en mäsas som inte leder till så många anställningar eller praktikplatser kan också vara lyckad. Det finns andra vinster med att genomföra en mäsas. Till exempel är det ett bra tillfälle för nyanlända att utveckla sin förmåga att presentera sig för arbetsgivare. Det är också ett bra sätt att få upp företagarnas ögon för kompetensen som finns bland de nyanlända. Genom mässan kan man lyfta fram de nyanlända som unika individer och visa på alla olikheter som finns inom gruppen, men som är lätta att förbise i diskussionen om "de nyanlända".

Mässan är också ett bra tillfälle för att utveckla dialogen mellan samtliga parter. Företagare får möjlighet att ställa frågor till Arbetsförmedlingen och kommunerna, vilka i sin tur har möjlighet att nå ut med information till företagarna. Dessutom är mässan en plattform där nyanlända och näringsliv kan kommunicera och skapa kontakter som kan leda till framtida anställningar. Man kan till exempel uppmuntra företagare att bjuda in arbetsökande inom deras bransch till ett studiebesök på företaget. Ett studiebesök ger de arbetsökande en inblick i hur arbetsplatsen ser ut och fungerar, samtidigt som det ger arbetsgivaren en möjlighet att lära känna de sökande bättre.

3 Förberedelser

Information om att mässan kommer att äga rum bör ges i god tid i förväg. För att informera näringslivet kan kommunerna använda redan befintliga kommunikationskanaler, som till exempel mailutskick, Facebooksidor, möten med näringslivet och liknande. Informera om var, när och hur mässan kommer att äga rum.

Information till de nyanlända kan till exempel ges genom SFI, Arbetsförmedlingen och vid kommunens kontakt med nyanlända. Utöver tid och plats är det även viktigt att informera om de nyanländas roll på mässan. Dessutom bör de som vill delta och presentera sig anmäla sig i förväg för att underlätta förberedelserna. De som anmäler sig bör även ange vilken bransch de är intresserade av att söka jobb inom.

För att utfallet av mässan ska bli så lyckat som möjligt bör de som anmäler sig för att presentera på mässan även ha kontakt med Arbetsförmedlingen. I denna kontakt bör Arbetsförmedlingen tillhandahålla information om vilka typer av ekonomiskt stöd från Arbetsförmedlingen som är aktuella för personen. På mässan ska arbetsgivare kunna få information om vilken kompetens de sökande besitter och vilka förutsättningar som gäller om de tar in dem i sin verksamhet.

Det är viktigt att syftet med mässan är tydligt för både företagare och nyanlända. Detta för att deltagarna ska ha realistiska förväntningar på mässan och för att de ska ha möjlighet att förbereda sig och därmed kunna få ut så mycket som möjligt av att delta. Det är viktigt att deltagarna vet vad de kan förvänta sig av andra deltagare och vad som kommer att förväntas av dem själva.

De nyanlända som vill medverka på mässan bör få hjälp med förberedelserna. Till exempel kan de få tips om vad de bör inkludera i sina presentationer. Om möjlighet finns är det såklart bra att hjälpa dem mer med förberedelserna. Till exempel genom en workshop eller liknande. Ju mer hjälp de nyanlända får med sina presentationer, desto bättre.

Utöver förberedelser i form av informationsspridning och förberedelse av presentationer kommer även praktiska förberedelser att krävas. Det handlar till exempel om att ordna lokal och material för mässan, att se till att representanter från kommunen/kommunerna och Arbetsförmedlingen kan medverka och att förbereda ett formulär för inskrivningen.

4 Genomförande

4.1 Presentationerna

Syftet med presentationerna är att de nyanlända ska få visa sina kompetenser och sin potential att utvecklas samt att de ska lyftas fram som individer istället för att anonymiseras i gruppen nyanlända. Det klassiska CV-förfarandet är trubbigt och inte särskilt effektivt när det kommer till att skapa en bild av en person. För att göra detta är ett personligt möte mer effektivt som första kontakt.

För att lyfta fram individerna ur gruppen kan det vara bra om deltagarna delar med sig av personliga intressen eller erfarenheter, antingen från sitt yrkesliv eller från andra delar av livet. Vad varje person

bör lyfta fram beror på vilka tidigare erfarenheter hen har. Vissa kommer att kunna visa på sin arbetslivserfarenhet och andra kommer att kunna visa på engagemang och intressen vid sidan av jobbet. Målet är att förmedla en bild av de sökandes personliga egenskaper och det är inte nödvändigt att låsa sig vid direkt yrkesrelaterade erfarenheter. Utgå från individen och de erfarenheter hen har.

För att kompensera för eventuellt bristande kompetensmatchning behöver de nyanlända också visa den utvecklingspotential de har. Detta skulle de kunna göra genom att visa på sådant de tidigare presterat eller utmaningar de hanterat, även om det inte är direkt kopplat till arbetslivet. Personliga egenskaper som är viktiga att ha på en arbetsplats kan visa sig i många andra delar av livet också. Många av de nyanlända har erfarenheter som de flesta inrikes födda saknar. Försök att ta tillvara på dem och fundera på hur de kan vara intressanta för en arbetsgivare. Bara det faktum att en person kommer från en annan kultur kan vara en tillgång i och med att det troligtvis innebär att hen har något annorlunda perspektiv än personer som är födda och uppväxta i Sverige. Att mångfald i organisationer kan vara positivt för företag kom fram i den omvärldsanalys som genomfördes inför utformningen av Nyanländ kompetens.

När man lyfter fram personers individuella egenskaper är det bra att visa konkreta exempel på när dessa varit värdefulla. Det kan också vara så att personliga intressen inte bara lyfter fram någons personlighet, utan de kan även visa på att någon besitter egenskaper som är värdefulla på en arbetsplats.

4.2 När

I och med att många företagare har mycket att göra och inte har så mycket tid över kan det vara bra att lägga mässan i anslutning till någon annan aktivitet som många företagare förväntas delta i. Till exempel näringslivsfrukostarna. Det är också viktigt att mässan äger rum vid ett tillfälle då de nyanlända har möjlighet att delta. Samarbeta och för en dialog med andra aktörer för att se till att de nyanlända inte hindras från att delta på grund av andra aktiviteter som till exempel SFI-undervisning.

4.3 Hur

De nyanlända behöver vara på plats innan mässan startar för att förbereda sina presentationsplatser. Det bör finnas en lista över vilka som i förväg anmält sig för att delta, vilken kan användas för att kontrollera närvaro. Dubbelkolla att den bransch som deltagarna angett att de söker jobb inom stämmer och placera dem efter branschtillhörighet. Detta för att göra det lättare för arbetsökande och arbetsgivare att hitta rätt bland deltagarna och skapa relevanta möten.

Det bör finnas en tydligt utmärkt station där arbetsförmedlingen och kommunen/kommunerna finns tillgängliga för att ge information och besvara frågor. Det är också bra om representanter från kommunen/arbetsförmedlingen deltar aktivt och presenterar nyanlända och företagare för varandra. Försök att inta en moderatorroll och fungera som en bro mellan företagare och nyanlända. Hjälpt deltagarna att hitta personer som är relevanta utifrån branschtillhörighet.

Samla företagarnas kontaktuppgifter när de anländer. Dels för att veta hur många som deltagit i mässan och dels för att kunna kontakta deltagarna för utvärdering efter mässan.

Om det passar kan en kort presentation hållas, som en introduktionsföreläsning på mässan. Där berättar man om bakgrund, syfte och mål för mässan. Det är också ett bra tillfälle att uppmuntra företagarna att till exempel bjuda in till studiebesök eller andra träffar. Informera även om att de arbetssökandes presentationsplatser är placerade efter bransch, så att företagarna lättare kan navigera i rummet. Om det inte finns möjlighet att inleda mässan med en gemensam introduktionspresentation bör likvärdig information ges till företagarna när de skriver in sig.

Det är bra om samtliga deltagare på mässan har namnskyltar. På företagarnas namnskyltar kan de med fördel även skriva vilket företag de kommer från och de nyanlända som presenterar på mässan kan ange vilka branscher de är intresserade av att arbeta i.

Under själva mässan är tanken att arbetsgivarna ska gå runt till de arbetssökandes presentationsplatser för att ta reda på mer om personerna och se om någon kan passa in i deras verksamhet. Uppmuntra företagarna att ställa frågor som fokuserar även på annat än de arbetssökandes yrkeskompetens och som berör erfarenheter som de fått utanför arbetslivet. Tanken är som sagt att den nyanlända ska få möjlighet att visa på passande personliga egenskaper och sin potential att utvecklas på en arbetsplats, även om deras formella kompetens inte fullt ut matchar det som företaget söker.

5 Uppföljning

Använd de kontaktuppgifter som samlats in vid inskrivningen för att skicka ut en enkel enkät (förslagsvis anonym) till de företagare som deltagit i mässan. Frågorna bör handla om hur de upplevde mässan, vad som var bra och vad som kan förbättras. Ta även reda på om mässan resulterat i någon anställning för dem och om de i så fall kan tänka sig att, i framtiden, vara med på Facebooksidan som positiva exempel. Oavsett om de vill synas som exempel eller inte så bör man följa upp anställningen/praktiken och tillhandahålla stöd för att skapa goda förutsättningar för att anställningen/praktiken blir lyckad.

Sammanställ och utvärdera resultatet av uppföljningsenkäten. Fundera över hur man kan bevara det som fungerat bra och hur man kan förbättra sådant som deltagarna anser behöver utvecklas. Diskutera även vad man som arrangör tycker har fungerat bra och mindre bra under mässan. Dokumentera resultaten av enkäten, utvärderingen och diskussionen för att kunna använda det som underlag inför nästa mässa.

6 Övrigt

Denna handbok lämnar utförarna fria händer vad gäller de nyanländas presentationer. Vilken nivå man lägger dem på beror på de nyanländas vilja och förutsättningar, men även på vilka möjligheter kommunen har att hjälpa till med förberedelser och att t.ex. tillhandahålla teknik vid mässan. Vilken form presentationerna tar beror helt enkelt på hur mycket tid och resurser kommunen och deltagarna har möjlighet att lägga på dem.

7 Den första mässan

Den första mässan genomförs förslagsvis i mindre skala, som en pilot, för att sedan utvärderas. Det kan vara bra att genomföra den med ett mindre antal deltagare i anslutning till ett frukostmöte. Om intresse finns från de nyanlända som deltar i mässan och om det är möjligt rent praktiskt så skulle de kunna erbjuda en alternativ frukost vid minglet innan frukostmötets program startar.

Under frukostmötets presentationer bör Nyanländ kompetens-mässan presenteras av en representant från kommunen. Presentationen kan innehålla information om mässans syfte och om Nyanländ kompetens.

Efter frukostmötet kan mässan fortsätta i samma eller närliggande lokaler.

Försök att notera vad som fungerar väl och vad som kan förbättras, för att kunna utveckla konceptet till nästa mässa. Samla även in deltagarnas synpunkter efter mässan. Om man känner sig redo kan man göra nästa mässa större, med fler deltagare.